

Az intimitás megtalálása a bibliodráma módszerével

AZ INTIMITÁS TÉMÁJÁNAK MEGKÖZELÍTÉSE

„Aki bízik és hisz önmagában,
csak az tud megbízni másokban.
Ez az intimitás alapja.”

Mitől válik egy találkozás meghitté, egy kapcsolat bensőségesse? Tényleg igaz, hogy valakinek nagyobb igénye van az intimitásra, míg másnak kevesebb is elég belőle? Vajon a férfiak és a nők eltérően élik meg? Hogyan lehetséges, hogy egyszerre vágyhatunk utána, és féltünk is tőle? Bizalmas viszonyra vágyunk, de nem mutatjuk meg magunkat? A meghittség varázslat, amellyel néha megajándékoz az élet, vagy tehetünk is azért, hogy az intimitás magával ragadó élményeiben gazdag, tartós, bensőséges kapcsolatunk legyen? A nagyon mély intimitásban lehet istenélményünk?

Ilyen és ehhez hasonló kérdéseket fogalmazhatunk meg magunknak, ha elkezdünk az intimitás kérdéséről gondolkodni, vagy utánanézzünk a szakirodalomban.

Az intimitás fogalmához leginkább két ember kapcsolatát, főként a férfi-nő kapcsolatot társítják. Ha megkérdezzük embereket, hogy véleményük szerint mit jelent az intimitás, pontosan nem is tudják meghatározni, csak körülírni a tapasztalataik alapján, de megfogalmazásukban biztosan szerepel valamilyen emberi, többségében férfi-nő kapcsolat.

E fogalom körébe sokfajta és sokféle jelentés beletartozhat: bensőségesse, bizalom, meghittség, bizalmi viszony, közelség, vonzalom, kötődés, azonosság, személyközi biztonság, szexuális kapcsolat stb., de nyugodt lélekkel egyik jelentésről sem állíthatnánk, hogy önmagában kifejezi az intimitást, hiszen az mindegyik felsorolt jelentésárnyalatnál sokkal több. Eletünk

minden dimenzióját magában foglalja, a testi, a társadalmi, az érzelmi, a mentális és a lelki dimenziót is.

A szó jelentéséből kiindulva: az „intima”, intimitás azt jelenti: belül lenni, bent lenni, bensőségesseben lenni. E három jelentésárnyalat közül az első kettő (belül lenni, bent lenni) egyes számra utal. Ebből kiindulva az intimitás alapjában véve azt jelenti, hogy kapcsolatban vagyok lényem legbelső magjával.¹

Lehet, hogy első hallásra nyugtalanítóan tűnik, de a legtöbb embernek alig van meghitt kapcsolata a legbelsőbb lényével. Pedig önmagunkkal is lehetünk bensőséges kapcsolatban.

Erről a legbelső lényünkről viszont csak akkor van élményünk, ha legalább egyszer már sikerült eljutnunk odáig, amit a szív mélyének hívnak. Az intimitás élményszerű, tapasztalati dolog.² Önmagunktól kell elindulnunk, és elsősorban önmagunkkal kell meghitt kapcsolatban lennünk, hogy másokhoz is ilyen módon tudjunk kapcsolódni. Aki az önmagával való kapcsolatban nem képes a meghittségre, hogyan lehetne rá képes másvalakivel? A mély intimitásban az ember azonos önmagával. Nem megfigyeli magát, hanem önfeledten van együtt magával. Az önmagammal való intimitás ott jön létre, ahol szabadon mondhatom, hogy mi van bennem, mélyen megérthetem magam, együtt érezhetek magammal, megszülethetek önmagam számára. Őszinte és hiteles vagyok önmagammal, a valódi arcomat mutathatom, nem kell álarcokat viselnem. Ez a feltétele a másokkal való meghittségnak is. Az intimitás azt is jelenti, hogy őszintén megnyílunk egy idegen előtt. Ez félelemmel tölthet el bennünket, mert sok mindent rejtegethetünk magunkban, nemcsak mások, de önmagunk elől is, illetve sokféle gátlás lehet bennünk, beidegződött védőbástyák, melyeket fel kell adnunk az intimitás érde-

1 Pál E: *A függőségtől az intimitásig*, Kulcslyuk, Budapest, 2010, 62. ■ 2 Uo. 65.

kében. Az intimitás sebezhetővé tesz minket – hiszen lebontjuk a minket védő falakat –, és mindig szerepelnek benne az érzelmek. Egy meghitt kapcsolatban nemcsak a szeretetre és a megerősítésre vagyunk nyitottak, hanem a sérülésekre is: amit megosztunk a másikkal, amit leleplezünk előtte, azt félre lehet érteni, és fel lehet használni ellenünk. Az elutasítás lehetőségét is kockáztatjuk, hiszen megtörténhet, hogy nem vesznek tudomást rólunk, amikor meghittséget kínálunk vagy keresünk. Ezenkívül, épp azért, mivel egy meghitt kapcsolatban mindig szerepet játszanak az érzelmek, a kapcsolat összeomlása nagyon fájdalmas és érzelmileg letaroló hatású lehet. Mégis őszintén meg kell nyílnunk ahhoz, hogy megtapasztalhassuk az intimitást. Ha nem szabadulunk meg az összes elfojtástól, gátlástól – melyet a kultúra, a vallás, a társadalom, a szülők és az iskola nevelt belénk –, sosem tapasztalhatjuk meg. Az intimitásban közvetlennek, természetesnek kell lennünk; önfeltárássra, feltárulkozásra van szükségünk ahhoz, hogy meghitt kapcsolatban lehessünk egy másik emberrel.

Csak az képes az intimitásra, aki képes nagyon közel és nagyon távol is lenni, és képes elviselni, hogy a másik néha nagyon közel, olykor pedig nagyon távol van.³ Közel engedni és a távolságot is megengedni – mindkettő hozzátartozik az egészséges intimitáshoz. A közelség és a távolság külön-külön való működtetése végletekhez vezethet. Ha valaki csak közelségben tud lenni, az függőségben van, s a függőség és az intimitás fordított arányban állnak egymással. A függőségben rendkívül nagy a közelség, de nincs intimitás. Ha valaki csak arra képes, hogy távol legyen, az menekül az intimitás elől. Meg kell találnunk a közelség és a távolság egyensúlyát, hogy képesek legyünk a meghittségre.

Bizonyos mértékben mindannyiunkra jellemző az intimitástól való félelem.⁴ A szorongásaink abból adódhatnak, hogy félünk a feltárulkozástól. Ha megmutatjuk magunkat, azt, ami bennünk van, attól félünk, hogy esetleg mások szemében szégyenletes tartalmak kerülnek elő-

térbe, amelyek elfogadhatatlanná, szerethetlenné tesznek bennünket. Szoronghatunk az intimitás révén felszínre kerülő érzelmeinktől, akár agresszióinktól is. Tulajdonképpen arra lenne szükségünk, hogy kialakuljon egy olyan belső mintánk, amelynek alapján úgy látjuk, hogy az én is jó, a te is jó, a világ is jó, Isten is jó, és érdemes velük kapcsolatban lenni. Az intimitáshoz bizalomra van szükségünk, és ezt a bizalmat folyamatosan meg kell tapasztalnunk. Ahhoz, hogy a bizalom kialakulhasson, és folyamatosan megtapasztalhassuk, fontos, hogy biztonságban érezzük magunkat.

Az intimitásban minőségileg megváltozik a tér és az idő, s az idő megélésében a jelen válik fontossá. Az intimitás szabály nélküli és szerep nélküli állapot, ahol az egyén nem egy szerepben, hanem önmagaként van jelen, és ettől lesz a meghittség szabad és félelemtől mentes.

Az intimitás alapvető szükségletünk. Megélése az egészséges felnőttkor nélkülözhetetlen feltétele, ugyanakkor lehetőséget biztosít a személyiségfejlődésre, az énkép és az önértékelés formálódására. Az intimitás megnyitja az énhatárokat. A férfiaknak biztos kiindulópont az önismereti utak bejárásához; belső békét és biztonságot ad. A nőknek szilárdabb öazonosítást biztosít, a boldogság és elégedettség érzését nyújtja.⁵

Az intimitás gondolata Istentől származik. Miután megteremtette Ádámot, így szólt: „Nem jó az embernek egyedül lenni, alkotok hozzáillő segítőtársat” (1Móz 2,18). Isten tehát azt mondja, hogy nem jó az embernek másoktól elszigetelten lennie.

Az elszigetelődés korunk társadalmának is az egyik legmélyebb érzelmi problémája. A társadalomkutatók elidegenedésnek, a köznyelv magányosságnak hívja. Az ember pszichológiai, lelki és testi jóllétéhez szükséges, hogy meghitt kapcsolatban legyen önmagával és másokkal. Ádám magányát látva Isten megteremtette Évát, s ezzel létrehozta a házasság intézményét. A házasságot a legintimebb emberi kapcsolatnak szánta, annyira, hogy azt valóban csak így lehet leírni: „Ketten lesznek egy testté” (1Móz

3 Pál E: *A függőségtől az intimitásig*, i. m. 278. ■ 4 Uo. 58. ■ 5 L. Crabb: *Nők és férfiak*, Harmat, Budapest, 2001, 119–150.

2,24). Itt az „egy” szó héber megfelelője ugyanaz a kifejezés, mint amely az 5Móz 6,4-ben is szerepel, ahol az „egy” Istenről van szó.

Ez a szó a különálló részek egységét fejezi ki. Isten esetében három személy alkot egységet, az Atya, a Fiú és a Szentlélek, míg a házasságban férj és feleség válik eggyé.

Ez az egység a házasság lényege. Ez persze nem azt jelenti, hogy az ember csakis házasként lehet boldog, vagy csakis ebben az életállapotban élheti meg az intimitást. Az embereknek – egyedülállókként is – szükségük van másokra, barátokra, szoros, meghitt emberi kapcsolatokra.

Isten úgy alkotott meg minket, hogy szükségünk van az intimitásra, hiszen csak ez szabódhat meg minket a magányosságtól. Az embernek szüksége van a saját fajtársaival való intimitásra, ezért a Biblia szimbolikus nyelve szerint Isten kivette az asszonyt a férfi oldalából, hogy mindkettőjük számára gondoskodjon az intimitásról. Szoros kapcsolatunk intimitásában megérintjük egymás szellemét, és lényünk legrejtettebb része többé nem lesz magányos, hanem elfogadásban, megerősítésben, szeretetben részesülünk, és életet kapunk egymástól.

Az a vágy motivál bennünket az intimitásra, hogy *eggyé legyünk*, de úgy, hogy közben megőrizzük önazonosságunkat. Amikor Istennel szeretnénk eggyé válni, akkor boldogságra vágyunk, amikor egy másik emberrel, akkor szeretetet keresünk, amikor pedig egy csoporttal, akkor közösségre van szükségünk. Mindezekben az élményekben nagyon fontos személyiségünk és egyéniségünk megőrzése. Az Istennel való egyesülés nem azt jelenti, hogy felszívódunk benne, hanem azt, hogy fiaivá és leányaivá válnunk; az a házasság, ahol az egyik partner teljesen uralja a másikat, kóros; az a közösség pedig, amelyben az emberek elveszítik önazonosságukat, megszűnik közös létté lenni, diktatúrává vagy arctalan személyek kommunájává válik.

Az intimitás mélységének is vannak fokozatai. Nem lehetünk egyformán meghitt kapcsolatban minden emberrel. Az érvényes és értékes kapcsolatok igen széles skálán mozognak, és más-más mértékben érvényesül bennük az inti-

mitás. Jézus tanítványainak két csoportja volt: a hetvenkettő és a tizenkettő. Sokkal közvetlenebb kapcsolatban állt a tizenkettővel, mint a hetvenkettővel, és még a tizenkettőn belül is voltak hármán, akik különösen közel álltak hozzá. Pétert, Jakabot és Jánost oda is magával vitte, ahova a többi kilencet nem, és olyan dolgokat is megosztott velük, amelyekben a többiek nem részesülhettek. „Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és testvérét, Jánost, és felvitte őket külön egy magas hegyre. És szemük láttára elváltozott: arca fénylett, mint a nap, ruhája pedig fehéren ragyogott, mint a fény” (Mt 17,1–2). Jézus a hozzá legközelebb álló három tanítványát viszi magával a hegyre. Ez a kiválasztás jelzi, hogy Isten Fia szoros, meghitt kapcsolatban van a három tanítványval; „Arca fénylett, mint a nap, ruhája pedig fehéren ragyogott, mint a fény” – feltárlukozik tanítványai előtt, és egy bensőséges jelenet részeseivé teszi őket. Az ő társaságában lehetőségük van a bensőséges megélésre. Jézus életének az a fordulópontja ez, amikor végleg eldől, hogy elindul a sorsa beteljesedéséhez vezető úton, és a tanítványaival kialakított szoros kapcsolata miatt Péter, Jakab és János tanúi lehetnek ennek az elindulásnak. Az evangéliumban a pontos időmegjelölés – a „hat nap múlva” – arra utal, hogy Jézusnak a három tanítvánnyal való meghitt kapcsolata szempontjából fontos az ő jelenlétük. Kétségtelen, hogy Jánosnak, Péternek és Jakabnak kiemelkedő szerep jutott az apostolok körében. Ők hárman alkotják azt a legszűkebb kört az Úr körül, akik vele lehetnek a legintimebb pillanatokban: a színváltozás hegyén, Jairus házában és az Olajfák hegyén, a vérrel verítékezéskor. S közöttük is volt egy, akivel még bensőségebb kapcsolatban volt: János, az a tanítvány, „...aki nyugodott is... az ő kebelén...” (Jn 13,23). Az intimitásban van valami spirituális, valami szent,⁶ amit nem lehet megmagyarázni, csak megélni és megtapasztalni. Ha valahogy kapcsolatba tudok kerülni lényem legmélyével és a te szíved legmélyével, és így növekszik köztünk az intimitás, akkor ebben van valami mélyen élményszerű, spirituális ta-

6 Uo. 63.

paszталat. Ezért az intimitás mélyén van egy spirituális tartalom, amely hihetetlenül szorosan összeköthet és megtarthat minket. Ez a spiritualitás az ember és a Szent kapcsolatából jöhet, hiszen valójában a Szenttel való kapcsolatunk a létező legintimebb kapcsolat, amely egymásban lakozást jelent: mi Benne, és ő bennünk. „Aki pedig az Úrral egyesül, egy Lélek övele” (1Kor 6,17).

Az intimitás bármilyen szintjére nehéz eljutni, és nem megy fájdalom nélkül. A növekedés és a fejlődés minden szinten fájdalommal és szenvedéssel jár. A sportolók hamar megtanulják, hogy meg kell fizetniük ezt az árat, és elviselik a fájdalmat, hogy fejlesszék teljesítőképességüket, vagy meg is nyerjék a versenyt. Ugyanígy nekünk is meg kell fizetnünk az árat: el kell viselnünk a fájdalmat, ha növekedni akarunk érzelmeinkben, kapcsolatainkban, a bensőségességben, az intimitásban. És ez Istennel való kapcsolatunkra is igaz.

Elérhetjük az intimitást, és fejlődhetünk is benne, de ez komoly érzelmi munkát igényel. „Fejlődni és növekedni egész életünk során van lehetőségünk, és mint tudjuk, ahogy az ember eljut a célig, az éppen maga az élet.”⁷ Köztudott, hogy a fejlődéshez szükségünk van fizikailag és érzelmileg is elérhető anyára és apára, családra, ahol az identitásunk formálódni tud.

AZ INTIMITÁS TÉMÁJÁNAK MEGJELENÉSE EGY BIBLIODRÁMA-CSOPORTFOLYAMAT SORÁN

*„Az ember lelke az Úrtól kapott méceses,
egészen átkutatja a test belsejét”
(Péld 20,27).*

A fenti bibliai mottóval hirdettük meg vezetőársammal azt a negyvenórás csoportot, amelynek folyamatát végigkísérve kijelenthetem, hogy a bibliodráma-csoport is jelenthet olyan „családot”, amely segít mélyen megtapasztalnunk azt, hogy az intimitás elérhető, és

mindannyian fejlődhetünk benne. Felekezettől függetlenül hívtuk és vártuk mindazokat, akik szerettek volna élményeket szerezni önmagukról, kapcsolataikról, és késznek érezték magukat arra, hogy a játék komolyságában találkozzanak önmagukkal és Istennel.

A folyamatot láncszerűen egymáshoz kapcsolódó elemekből raktuk össze, több tényező figyelembevételével, és az alkalmaikra való készülődés során nagyon sokszor újraértékeltek. Képletesen szólva azt mondhatnám, hogy az egyes alkalmaik egy gyöngysor szeméi voltak, amelyeket alkalomról alkalomra fűztünk fel, kapcsolatunk össze, igazítottunk egymáshoz, mígnem gyöngysorunk elnyerte végső formáját, és értékessé fűzerré vált.

Első találkozásunk az adventi időszakra esett. Mindannyian a várakozás állapotában voltunk, és lélekben a Születésre készültünk. Kezdsznek egy születéstörténetet választottunk, Keresztelő Jánosét (Lk 1,5–25); a témaválasztást adta az adventi időszak, de a csoport születésének, az egyén születésének lehetősége is. Második találkozásunk vízkereszt napjára esett. A keresztesség által nem úgy jövünk ki a vízből, mint ahogyan belementünk. A vízből való kijövetel új lehetőséget jelenthet a csoporttagoknak is. Az időpont adta lehetőséggel összekapcsoltuk az első alkalom játékaiban felszínre került kérdéseket: a csoport tagjait foglalkoztatta az a kérdés, hogy hogyan vannak másokkal. A fentiekből kiindulva Jónás történetét választottuk feldolgozásra. A harmadik alkalommal a családra, a családon belüli kapcsolatokra összpontosítottunk, mivel a házastársi kapcsolat, az anyaság, a szülői szerep, a szülő-gyermek kapcsolat, a testvérkapcsolat gyakori témák voltak az első interjúk során. Ekkor Mózes születésének történetét kínáltuk a csoportnak. Negyedik alkalommal Salomé táncához kapcsolódva a lakomára hívtuk volna meg a csoportot, azonban ez a játék elmaradt. Itt csak a bemelegítő játékok valósultak meg, mert az intimitás irányába hangoló lábkenés nagyon mély átéléseket hozott, és ezt láttuk indokoltnak folytatni. A nap folyamán az intimitás kérdésével foglalkoztunk.

⁷ Pál E.: *A függőségtől az intimitásig*, i. m. 286.

Utoljára a virágyasárnap előtti napon találkozott a csoport. A búcsúzás, zárás időszakában voltunk, de előzőleg már megjelent a csoport részéről az igény a folytatásra. Tudtuk, hogy most le kell zárunk a csoportot, de a folytatás lehetőségét is szem előtt tartottuk. Olyan búcsúzást szerettünk volna, amely magában rejtje az új találkozás lehetőségét is. Szerettük volna, hogy a résztvevőkben tisztázódjon, hogyan lépnek ki a csoportból, illetve hogy az elkövetkezőkben adnak-e lehetőséget az Istennel és egymással való találkozásra. Mindezekből kiindulva az emmausi tanítványok történetével foglalkoztunk, majd a kenyér megtörésének jelenete zárta a folyamatot.

A következőkben – annak illusztrálására, hogy a téma miként jelent meg a csoporttagok szerepválasztásaiban – álljon itt egy-egy példa a folyamatból.

Az egyik csoporttag Keresztelő János történeténél a magzat szerepét választotta. Kezdként felvetődött bennünk, hogy a magzattal kell-e szerepbe helyeződ interjút készíteni. Próbáltam megérezni, amikor odamentem hozzá, hogy magzatként van-e igénye arra, hogy beszéljen, s amikor megérintettem a hátát, a következőt mondta: „Várom, hogy megszülessék.” A továbbiakban gond nélkül beszélt a benne lévő érzésekről. A következő mondata hangsúlyosan maradt meg emlékezetünkben: „A születésemet Isten már eldöntötte, nem tőlem függ, nem is attól, hogy a szüleim mennyire várnak vagy nem várnak, vagy hogy mit szól majd a világ.”

A csoportfolyamat egyik délutánján a férfiaság és nőiesség témájával kívántunk dolgozni. Ennek előkészítésére egy páros gyakorlattal indítottunk, amelyben a csoporttagok felváltva megkenték egymás lábát illatos olajjal. Ez a munka érzelmileg mélyen érintette a résztvevőket. Összekapcsolódásként élték meg az együtt töltött időt. Elmondásuk szerint kezdetben nyugtalanná tette őket, amikor saját lábukat kellett odanyújtaniuk a másiknak, s arra gondoltak, hogy milyen lesz kiszolgáltatni magukat. Visszajelzésük szerint azután hamar feloldódtak, és ebben egymást is segítették. Azt kívánták, hogy a játék hatása megmaradjon a hétköznapijaikban is. Az egyik csoporttag megha-

tódva mondta: „A férjemmel való együttlétek és a szülés után ez volt életem harmadik legintimebb pillanata.”

Végezetül az intimitás témájának illusztrálására álljon itt az egyik csoporttag – a neve legyen *Laura* – fejlődésének folyamata. Laura nagy lendülettel vett részt a játékokban; az elején mély átéléseket nem nagyon tapasztaltunk nála, a játszani akarás, a játék lehetősége látszólag kielégítette az igényeit. Azt, hogy mégis őt és a bibliodrámban bejárt útját választottam bemutatni a dolgozat témája szempontjából, az indokolja, hogy nála is megfigyelhető volt a változás, fejlődés. Alapjában véve mellékszerepeket vállalt, nem igyekezett megformálni a jellemeket, utólag is inkább a hangulatát ragadta meg az eljátszott történetnek, mintsem az élményét.

Ha kezdeti játékait nézzük, azokhoz képest is tapasztalható volt az előrehaladás. Szerepválasztásaiban is megfigyelhettük, ahogyan apránként kezd eljutni a szív mélyéig. Első találkozásunk délelőttjén az egyik bemelegítő játék alkalmával már előjött nála az intimitás kérdése, pontosabban az intimitástól való félelem, a közelség kényelmetlensége. A játék utáni visszajelzésben azt mondta, hogy számára kényelmetlen volt ez a helyzet: „Túl közel ültünk egymáshoz, zavart ez a közelség, úgy éreztem, hogy belemászunk egymás intim szférájába. Kedvem lett volna felállni, és hátrébb menni... Kényelmetlen volt, amikor a szemünk összetalálkozott. Az is zavart, hogy néznek engem.”

Első játékában Zakariás anyósaként jelentkezett be. Ő találta magának ezt a szerepet, a szereplehetőségeknél nem kínáltak fel. Nem adott magának nevet, ő volt „az anyós”. Nem formálta meg a választott szerep jellemét. Az interjú alatt az volt hangsúlyos számára, hogy a fia mellett szeretne lenni, és fontos tudnia, hogy mi történik a fiával. A családi „fészekben”, Erzsébet és Zakariás otthonában határozta meg a helyét, végig ott volt a családdal. Akkor is jelen volt, amikor Erzsébet és Zakariás a férfi indulása előtti estén együtt vannak: beszélgetnek és imádkoznak. A családi hajlékból nem mozdult el, úgy tűnt, hogy egy percre sem akarja magára hagyni a „fiatalokat”. Kívülről nézve úgy lát-

szott, hogy épp azt teszi ő az anyós szerepében, ami a bemelegítő játéknál zavarta: „belemászott” mások intim szférájába. A játék utáni visszajelzéséből az derült ki, hogy jól érezte magát ebben a szerepben, arról beszélt, hogy milyen jó volt játszani.

Az első nap délutánján egy szereptréning során Gábríelként a jó hír, az isteni üzenet átadására készült, mégis bénító volt, ahogyan véghezvitte. Az oltár előtt térdelő és imádkozó Zakariás mellett megállva keményen, harsogóan, egyre hangosabban és hangosabban szólongatta őt: „Zakariás... Zakariás... Zakariás!” Az előtte térdelő Zakariás mélyen elmerült a szerepében, sírva imádkozott, átélve imádsága minden szavát, de amikor meghallotta a már szinte üvöltésnek hangzó megszólítást, abbahagyta a sírást, és meghallgatta az üzenetet. A következő mondat hangzott el Gábríel szájából, keményen, inkább ítéletként, mintsem jó hírt hozó üzenetként: „Zakariás, fiad fog születni, de mivel nem hitted el, meg fogsz némulni.”

Vezetőként bénító volt ennek a találkozásnak a látványa. A játék utáni visszajelzésben a következő hangzott el: „Ez a találkozás, azt hiszem, mindkettőnkben nyomott hagyott. Bennem mindenestre megerősítette azt a tudatot, hogy többet kell tennem az egymásra hangolódás érdekében.”

Csoporttagunk a nap elején onnan indult el, hogy zavarja mások közelsége, az a helyzet, amikor mások túl közel kerülnek az intim szférájához. A délelőtti játékban már maga szeretett volna közel lenni másokhoz, tanúja lett Erzsébet és Zakariás közelségének, a házaspár közös imádságánál pedig az Istennel való meghitt kapcsolatuknak. A nap végére eljutott oda, hogy tudatosodott benne: többet kell tennie az egymásra hangolódás érdekében, vagyis lelki közelségben kívánt lenni másokkal.

A második alkalommal Jónás történetében *utast* játszott. A játék alatt nem beszélt, hanem végig azon erőlködött, hogy kidobálja a hajóból a felesleges rakományt. A visszajelzésnél arról számolt be, hogy izgatta Jónás szerepe, mégsem merte vállalni. „Nem hiszem, hogy ne lenne olyan ember, aki életében ne bátortalanodott volna el, esetleg ne menekült volna el a kihívás

elől – mondta. – Jónás ebből a szempontból nagyon emberi. Nekem nagyon könnyű az ő gyarlóságaiával azonosulni. A játék során, amikor lehetőségem lett volna ebbe a szerepbe belebújni, inkább egy hajóst játszottam el, aki bőröndöket dobál ki, mintsem az alvó Jónást vállaltam volna, akit végül vízbe dobnak.”

A délutáni játékban egy *udvari bolond* szerepébe bújt. Nagy játékkedve volt, kívülről nézve úgy tűnt, hogy a mesékből, mesefilmekből ismert udvari bolond figuráját hozza. A visszajelzésben elmondta, hogy jó érzés volt felszabadultan játszania. „Azt terveztem, hogy kilépek a komfortzónámból, és lesz, ami lesz. Nem voltam főszereplő, de mindig igyekeztem magamra vonni a figyelmet, legalábbis megpróbáltam a figyelem középpontjába kerülni. Azt hiszem, volt egy-két humoros megmozdulásom, gesztusom.”

A harmadik találkozásnál, amikor Mózes születésének történetét játszotta a csoport, behívták a *nád* szerepébe. Visszajelzésében elmondta, hogy a szerep új távlatokat nyitott meg előtte, habár először megrémítette a tény, hogy nem embert kell eljátszania. „Ez a szerep új nézőponthoz segített hozzá, hisz nem kell mindig minden helyzetben embert játszani. Nádnak lenni azért volt jó, mert felnyitotta a szemem. Nem kell mindig a hagyományos, kitaposott utat követni, amikor lehetőség van arra, hogy ugyanoda juss el, de egy addig számodra ismeretlen, járatlan úton” – mondta.

Úgy tűnik, hogy Laura a választott/kapott szerepekben próbálgatta magát. Kereste, hogy mi az, amit nyugodtan megtehet, vállalhat. Kereste az utat ahhoz, hogy meglássa és megmutassa, mi van az álarc mögött. Vezetőként úgy láttam, hogy vágyik a bensőséges kapcsolatra, de bizonyos beidegződések, félelmek miatt fél megengedni magának a meghitt pillanatokat.

Egy későbbi alkalommal a következő szavakkal jelentkezett be: „Nagyon vártam a csoportot, szeretnék komolyabban benne lenni a munkában, szeretnék nehezebb szerepeket is kipróbálni. Most a lelkemmel szeretnék játszani.” Ez a bejelentkezés a korábbiakhoz képest nagy változást jelentett. Eddig csak az volt fontos számára, hogy játszhasson, jól játszhasson,

mostanra viszont eljutott az átélés igényéig. Ezek után azt tapasztaltuk, elkezd azon dolgozni, hogy összefüggéseket találjon a választott szerep és saját működése között. A szerepválasztásából is az tűnik ki, hogy otthonosabban mozog a bibliodráma talaján. Kezdi megkeresni és értelmezni a maga számára a szerepben megélteteket.

Végezetül szeretném bemutatni az ezután következő játékát, melynek kapcsán vezetőtársammal együtt úgy éreztük, hogy első alkalommal ugyan, de igazán eljutott a szív mélyéig.

Jairus leányának a történetét dolgoztuk fel protagonistajáték formájában. Laura a játék elején egy kendőt hozott magával, és kérte, hogy kössük be a szemét. Az interjú alatt saját nevén mutatkozott be, és kifejezte vágyát, hogy találkozzon Jézussal, s Ő fogja meg a kezét. Nagy meghatódottságot éreztünk a hangjából. Vezetőként jeleztük a csoportnak, hogy valaki jöjjön ki, és Jézusként nyújtsa oda a kezét Laurának. A csoportból hárman léptek ki egyszerre; amikor megfogták Laura kezét, elkezdtek folyni a könnyei. Egy mondatot mondott: „Segíts, Uram, oly gyenge vagyok, érzem.” Meghatódottságában sírt, hagytunk neki időt, hogy átélje ezt a megérintődést, majd megkérdeztük, szeretne-e

valamit mondani, vagy szeretné-e, ha Jézus mondana neki valamit. Ezek után levette a kendőt a szeméről, és azt mondta, hogy Jézus közelségét szerette volna megélni, és ezt megkapta. A visszajelzésben beszámolt arról, hogy a csoport során ez volt a legnagyobb élménye, nem tud róla beszélni, de szeretné a szívében őrizni. Úgy gondolom, ebben a találkozásban eljutott egy olyan mély élményig, amelyről nehéz volt beszélnie, mert az élmény felülmúl minden beszédet. A Jézussal való találkozásra készülve eljutott önmagához, ezt az is jelzi, hogy saját nevét használva kívánt találkozni Jézussal. Kiengedte kezéből sorsának irányítását, és átadta magát a találkozás lehetőségének, annak, amelyben bármi megtörténhet. Talán nem túlzás azt mondani: átadta a döntést az Atyának.

Hiszem, hogy Laura számára ez a kezdet. Sokak útján lehet a bibliodráma ilyen kezdet; olyan „módszer” ez, amely bárkit hozzásegíthet ahhoz, hogy igazán eljusson a szíve mélyéig. Tapasztalataimra támaszkodva mondhatom, hogy a bibliodráma módszere közelebb visz az intimitás megtalálásához és az abban való fejlődéshez; lehetőséget és teret biztosít arra, hogy Isten közelségében elérhető, átélhető és megtapasztalható legyen az intimitás.